

Historia

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA W LUBLINIE

Na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 roku o radach narodowych (Dz. U. Nr 49 z 1972 roku pozycja 314), uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie Nr XXI/92/72 z dnia 5 grudnia 1972 roku

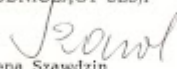
tworzy się z dniem 1 stycznia 1973 roku
w powiecie łukowskim

GMINE TRZEBIESZÓW

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM

Ryszard Wójcik

PRZEWODNICZĄCY SESJI

Helena Szawdzin

Lublin, styczeń 1973 rok

Urząd Gminy w Trzebieszowie, 1973-1990, siedziba: Trzebieszów, Teren działania gmina Trzebieszów utworzona na podstawie Uchwały WRN w Lublinie z 5.12.1972 nr XXI/92/72 (Dz. Urz. WRN w Lublinie 1972 nr 12 poz. 239) w sprawie utworzenia gmin w woj. Lubelskim leżąca do reformy administracyjnej 01.06.1975 w powiecie Łuków woj. lubelskim, a następnie województwie siedleckim, obejmująca sołectwa: Celiny, Dębowica, Dębowierzchy, Gołowierzchy, Jakusze, Karwów, Kurwów, Leszczanka, Mikłusy, Nurzyna, Płudy, Popławy, Szaniawy- Matysy, Szaniawy- Poniaty, Świercze, Trzebieszów I, II, III, IV, Wólka Konopna, Wylany, Wierzejki, Zembry, Zaolszynie. Urząd Gminy w Trzebieszowie rozpoczął działalność od 1 stycznia 1973 roku na podstawie Ustawy z dnia 29 listopada 1972 roku (Dz. U. Nr 49 poz. 315), która powołała do życia urzędy gmin i ich naczelników jako terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego. Urząd gminy był organem wykonawczym uchwał rady i postanowień prezydium , jednoosobowo kierował nim naczelnik gminy, wybierany spośród kandydatów zaopiniowanych przez radę narodową i organizację partyjną. Początkowo organizacja Urzędu była bezwydziałowa, a w jego skład wchodził: Naczelnik Gminy, biuro Urzędu Gminy, Gminna Służba Rolna, Urząd Stanu Cywilnego, później Urząd dzielił się na referaty i samodzielne stanowiska pracy. W 1990 r. Ustawa o samorządzie terytorialnym zmieniła zakres kompetencji gminy oraz podział zadań między gminą a organami administracji państwowe. Urzędy Gminy nabrały charakteru administracji samorządowej.(źródło: <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/zespol/-/zespol/57538>)

Gminna Rada Narodowa w Trzebieszowie, 1973-1990, siedziba: Trzebieszów, teren działania gmina Trzebieszów utworzona na podstawie Uchwały WRN w Lublinie z 5.12.1972 nr XXI/92/72 (Dz. Urz. WRN w Lublinie 1972 nr 12 poz. 239) w sprawie utworzenia gmin w woj. Lubelskim leżąca do reformy administracyjnej 01.06.1975 w powiecie Łuków woj. lubelskim, a następnie województwie siedleckim, obejmująca sołectwa: Celiny, Dębowica, Dębowierzchy, Gołowierzchy, Jakusze, Karwów, Kurwów, Leszczanka, Mikłusy, Nurzyna, Płudy, Popławy, Szaniawy- Matysy, Szaniawy- Poniaty, Świercze, Trzebieszów I, II, III, IV, Wólka Konopna, Wylany, Wierzejki, Zembry, Zaolszynie, została powołana z dniem 1.01. 1973r na podstawie Ustawy Sejmowej z 29.11. 1972r o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych . (Dz. U 1972, Nr 49, poz.311, 312) jako terenowy organ władzy państwowej i samorządu społecznego na terenie gminy, wybierane przez ludność gminy na okres czterech lat. W praktyce kadencje rad narodowych trwały: I kadencja 1974-1977, II kadencja 1978-1984 (6-letnia kadencja), III kadencja 1984-1988, IV kadencja 1988-1990 (skrócona). Organem wyższego szczebla była początkowo Powiatowa Rada Narodowa w Łukowie i Wojewódzka Rada Narodowa w Lublinie, od 1.07.1975r Wojewódzka Rada Narodowa w Siedlcach. Do zadań gminnej rady narodowej należało uchwalenie rocznych i wieloletnich planów społeczno-gospodarczych rozwoju gminy oraz koordynowanie i kontrolowanie ich wykonania, uchwalanie budżetu na rok przyszły i kontrola jego wykonania, dysponowanie środkami funduszy celowych nie związanych bezpośrednio z budżetem, uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego terenu gminy. Gminna rada narodowa funkcjonowała w oparciu o uchwalony przez siebie regulamin, wzorowany na regulaminie zamieszczonym w Monitorze Polskim (pierwszy regulamin 1972 MP nr 55, poz.295, następne w 1975, 1984, 1989r.). GRN obradowała na sesjach, na których podejmowała uchwały, które jako organ wykonawczy realizował naczelnik gminy. Organami rady były: prezydium, komisje, a także Gminny Komitet Kontroli Społecznej, powołany na mocy ustawy z dnia 26 maja 1978 roku o zmianie ustawy o radach narodowych. Obsługą administracyjną i kancelaryjną gminnej rady narodowej i jej organów zajmował się inspektor d/s rady narodowej i biuro rady. Inspektor służbowo podlegał przewodniczącemu GRN, a zatrudniony i finansowany przez Naczelnika Gminy. Ustawa o radach narodowych została zmieniona w 1983r (Dz.U nr 41 poz. 185), znowelizowana w 1984 i 1988r. Na mocy ustawy z 8.03. 1990r o samorządzie terytorialnym gminy stały się jednostką samorządową z radą gminy jako organem stanowiącym i kontrolnym. (Dz. U 1990 Nr 16, poz.94, 95, 96. Nr 32, poz.191, Nr 34, poz.198, 199, Nr 43) źródło:

Pierwsze wzmianki o miejscowości Trzebieszów pochodzą z roku 1418. z dokumentów biskupa i byłego kanclerza królowej Jadwigi, późniejszego prymasa Polski, Wojciecha Jastrzębca. Z tego dokumentu wynika, że w 1418 roku parafia Trzebieszów jeszcze nie istniała, a Trzebieszów wraz z okolicznymi wsiami należał do parafii w Łukowie.

Drugi dokument dotyczący Parafii Trzebieszów został wydany przez polskiego króla Władysława Jagiełłę w Sandomierzu dnia 14 marca 1430 roku. Z dokumentu z 1430 roku pochodzi wzmianka o istnieniu już wtedy kościoła w Trzebieszowie uposażonego finansowo przez króla Władysława Jagiełłę. Wówczas przez Trzebieszów biegł trakt królewski z Krakowa do Wilna, z którego monarchowie polscy, a zwłaszcza z dynastii Jagiellonów często korzystali.

W Trzebieszowie była stacja królewska, tzn. obowiązek goszczenia panującego z dworem, a także jego urzędników i wysłanników. Obowiązek ten utrzymał się w Polsce (po części zamienny na określone świadczenia pieniężne) w dobrach królewskich i klasztornych aż do czasów nowożytnych. Przodkowie wsi Trzebieszów, to potomkowie szlachty zagrodowej, którą cechowało przywiązanie do tradycji i kultury chrześcijańskiej.

Kurów. Chata chłopska z początku XIX w.

Nazwy wielu miejscowości wchodzących w skład gminy Trzebieszów wywodzą się od nazwisk tutejszej szlachty. Dla przykładu w gminie zamieszkiwali i zamieszkują nadal potomkowie Szaniawskich, rodu, do którego należały niegdyś Szaniawy. W miejscowości Celiny przewaga nazwisk to Celińscy. W Karwowie sytuacja wygląda podobnie dominuje nazwisko Karwowski. Dla odróżnienia poszczególnych rodzin we wsi nadawano im przydomki. Wywodziły się one od ojca

rodziny.

Sama nazwa „Trzebieszów” pochodzi od słowa „trzebież”, które z kolei wywodzi się ze zwrotu trzebić (to znaczy ścinać drzewa, wycinać las).

Kościół w Trzebieszowie wezwania Dziesięciu Tysięcy Rycerzy Męczenników.

W latach 1863-1864 mieszkańcy Trzebieszowa i okolic wzięli liczny udział w Powstaniu Styczniowym. Wobec losów uczestników powstania rangę symbolu ma fakt wydania wybudowanemu w 1863 r. Kościołowi w Trzebieszowie wezwania Dziesięciu Tysięcy Rycerzy Męczenników.

Wólka Konopna. Pomnik ku czci partyzantów z WiN.

RELACJA Z ODSŁONIĘCIA POMNIKA ŻOŁNIERZY AK WiN OBWÓD ŁUKÓW i RADZYŃ PODLASKI

W 2016 roku mija 70 rocznica akcji MITROPA, podczas której działający na Podlasiu kilkudziesięcioosobowy oddział AK-WiN pod dowództwem porucznika **Tadeusza Marczuka ps. Kurzawa** zatrzymał 3 października 1946 r, w miejscowości Szaniawy-Poniaty wojskowo-dyplomatyczny pociąg rosyjski kursujący na trasie Moskwa- Warszawa- Berlin Wschodni.

Podczas akcji Mitropa bez żadnego wystrzału rozbrojono i pozbawiono mundurów ponad **200 żołnierzy Armii Czerwonej, w tym pięciu generałów i kilku wysokich rangą funkcjonariuszy NKWD** jadących na naradę wojskową do Warszawy.

Mając w pamięci polską historię narodową i dokonania naszych przodków, uświadamiamy sobie potrzebę stałego podtrzymywania poczucia patriotyzmu zarówno w nas samych, jak i wśród młodego pokolenia. W tym celu podjęliśmy decyzję o budowie Pomnika upamiętniającego tę akcję, który zostanie usytuowany w Szaniawach-Poniatkach.

Chcemy aby dla naszej społeczności było to miejsce wspólnego przeżywania ważnych wydarzeń. Miejsce, które nie będzie nas dzielić lecz jednoczyć. Miejsce, w którym będziemy krzewić w nas pamięć o wszystkich Polakach, którzy przyczynili się do tego, że teraz żyjemy w Polsce wolnej i demokratycznej.

[Antoni Dołęga Partyzancka Epopeja](#)

PUBLIKACJE:

- Geresz Józef, Z dziejów parafii i Gminy trzebieszów, Trzebieszów 2000
- Rzewuski Jan, Dzieje parafii Trzebieszów i jej mieszkańców w latach 1430-1860, Warszawa 2006
- Rzewuski Jan, Parafia rzymskokatolicka i dobra ziemskie w Trzebieszowie w latach: 1790-1939, Warszawa 2017

Publikacje on-line:

- Rada Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa "Przewodnik po upamiętnionych miejscach walk i męczeństwa lata wojny 1939- 1945", Sport i Turystyka 1988, [?ISBN 83-217-2709-3?](#), str. 654
- *Krótko*, w: *Przekrój*, nr 489/1954, s. 3
- [Krajowy Rejestr Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju](#). Główny Urząd Statystyczny. [dostęp 2016-01-18].